

7-
Julen.

När jag var ute och tjänade, skulle vi aldrig ha någon riktig middag på julaftonen utan bara en bredd "mat", för att vi skulle kunna äta så mycket mer på kvällen. Alla, som hörde till gården, samlades då i stugan för att äta. Även om husbondfolket själva brukade äta i kammaren annars, så voro de tillsamman med oss åtminstone på julaftonen. Fanns det statare på gården, voro de också med, och de brukade då få var sin brödkaka med ett stycke smör till. Det fanns inga andra julklappar på den tiden, men bröd hade man så gott om under julen, ty vi brukade alltid ha bakat tre bak då, ett grovt och halvgrovt och så två fina. Maten var nästan alltid densamma: Saltlånga, någon slags stek och sedan gröt. När vi hade ätit sjöngs det en psalm, och sedan fingo vi roa oss så gott vi kunde med jullekar och sådant.

På juldagen skulle vi förstås till kyrkan så många som kunde. Den dagen fingo vi inte utföra annat arbete än det allra nödvändigaste. Vi pigor fingo varken spinna eller

karda, och drängarna fingo bara ge djuren. Gödslingen
skulle de alltid vänta med till Annandag jul. Därför brukade
vi alltid säga:

"Julafton och julada
ha vi så gott, som vi vill ha,
men Annandag jul
gömmor mor sitt sul
och säger: Påga,
ut och måga
och inte sider här och kåga."

3218

Lek: Att prega yad ud po skomagaren.

Man ritade en cirkel på en dörr, och en person med förbandna ögon skulle peka på den. Men då passade en annan på och ställde sig framför dörren, och när så den förste skulle peka, bet han honom i fingren.

Lek: Sko Blackan.

Man lade en stäng över två stolar och en av de närvarande satte sig på denna. Han skulle lägga benen upp på stängen, och medan han balanserade där, skulle han slå med en käpp på golvet. Detta betydde, att han slog in sömnen, och därför skulle han slå 24 slag. Oftast föll han likväl ner, när han hade slagit ett par slag.

Lek: Fria på narreri.

Drängarna och pigorna samlades i var sitt rum,
och så valde pigorna ut var sin av drängarna. Dessa
skulle sedan komma in en och en och fria. Då gällde det
för var och en att finna just den, som hade valt ut
~~just~~ honom.

3218

Gissa nötter.

Ett sätt att fördriva tiden under julhelgen var att gissa nötter. En tog en nöt i handen och sade till någon av de andra: "Min so loffar i skauen." "Min loffar etter," svarade denne. "Vicked trä ligger hon unger?" Då skulle man gissa, under vilken finger nöten låg. Gissade man rätt fick man nöten. Ibland gällde det att gissa, om man hade udda eller para nötter i handen.

3218

Gäta.

Po vår gada sto ett par plattiker
po dom plattikerna sto ett par staga
po dom stagana sto ett hus
po de hused va en skog
i den skogen bodde alla hedningarna?

Svar: En pojke.

-8-

Gåta.

Vem äter och äter men blir aldrig mätt?

Svar: Brödkniven.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3218

9

Gåta.

Vad går och går men kommer aldrig till dörren?

Svar: Klockan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3218

70

Gäta.

Litet och nätt
prickigt och tätt
häl i båda ändar?

Svar: Syringen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3218

Väderlekstecken.

Om det regnar sju sovaredagen /den 27/7/ kommer det att regna i sju veckor, men blir det sedan vackert Klara-dagen /den 12/8/ gör det ingenting om det har regnat sju sovaredagen, ty då blir det likväl vackert väder sedan. Jag har också hört, att S:t Lars dag/den 10/8/ skulle ha samma betydelse som Klara-dagen.

-12-

Tyda.

Blasiusdagen lades en höviska på gödselhögen. Blåste den bort till dagen efter, gjorde det ingenting, men blev den liggande, togs den in, ty då kom den att behövas.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3218

*Blåste
Vannemånsdag
tyda. m. 1891*

*Blåste
Blasius
tyda. m. 1891*